

ทฤษฎีและกระบวนการพยาบาล
บุคคลที่มีภาวะสูญเสีย เศร้าโศก ซึมเศร้า
และเสี่ยงต่อการทำอัตวินิบาตกรรม

สุธิกาญจน์ ไชยลาภ

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	
คำนำ	
หน่วยที่ 1	1
บทที่ 1 ภาวะเศร้าโศกจากการสูญเสีย	3
บทนำ	5
ภาวะสูญเสีย (Loss)	6
ความหมายของภาวะสูญเสีย	6
ประเภทของภาวะสูญเสีย	9
ปัจจัยที่มีผลต่อปฏิกิริยาการสูญเสียของบุคคล	13
ภาวะเศร้าโศก (Grief)	16
ความหมายของภาวะเศร้าโศก	17
ประเภทของภาวะเศร้าโศก	17
การจำแนกความแตกต่างระหว่างภาวะเศร้าโศกกับโรคซึมเศร้า	19
อาการของโรคซึมเศร้า	19
การจำแนกภาวะความเศร้าโศกปกติและความเศร้าโศกผิดปกติ	22
อาการและอาการแสดงของภาวะเศร้าโศก	24
ขั้นตอนและกระบวนการของความเศร้าโศก	27
ทฤษฎีความเศร้าโศกเสียใจ	30
ทฤษฎีความเศร้าโศกของลินเดอร์แมนน์ (Lindemann)	31
ทฤษฎีความเศร้าโศกของคูเบลอร์-รอสส์ (Kubler-Ross)	32
ทฤษฎีความเศร้าโศกของแมนนิง (Manning)	35
ทฤษฎีการไว้อาลัยของเอนเกล (Engel)	35
ทฤษฎีแห่งความผูกพันของบาร์ลบี (Bowlby)	35
ทฤษฎีการไว้อาลัยของวอร์ดเน (Worden)	37
ทฤษฎีความเศร้าโศกของพาร์ก (Parkes)	38
ปฏิกิริยาเศร้าโศกเสียใจ	40
บทสรุป	47

บทที่ 2	ภาวะซึมเศร้า	57
	บทนำ	59
	ระบาดวิทยา	60
	ความแตกต่างของอารมณ์ซึมเศร้า ภาวะซึมเศร้า และโรคซึมเศร้า	62
	โรคซึมเศร้า (Depressive disorder)	65
	สาเหตุของโรคซึมเศร้า	68
	ปัจจัยทางชีวภาพ	68
	ปัจจัยทางจิตวิทยา	71
	ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม	74
	ปัจจัยส่วนบุคคล	76
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเกิดโรคซึมเศร้า	78
	อาการและอาการแสดงของโรคซึมเศร้า	89
	ประเภทและชนิดของภาวะซึมเศร้า	95
	ประเภทของภาวะซึมเศร้า	95
	ชนิดของภาวะซึมเศร้า (Depression)	98
	ลักษณะโรคซึมเศร้า	99
	ระดับความรุนแรงของโรคซึมเศร้า	105
	การคัดกรองและประเมินอาการซึมเศร้า	110
	ผลกระทบของโรคซึมเศร้า	111
	บทสรุป	117
บทที่ 3	พฤติกรรมเสี่ยงต่อการทำร้ายตนเองและการทำอัตวินิบาตกรรม	
	(การฆ่าตัวตาย)	133
	บทนำ	135
	ระบาดวิทยา	136
	ระบาดวิทยาในประเทศไทย	137
	ความหมายของการทำอัตวินิบาตกรรมหรือการฆ่าตัวตาย (Suicide)	137
	สาเหตุของการฆ่าตัวตาย	139
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตาย	152
	กลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย	161
	พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลที่เสี่ยงต่อการทำร้ายตนเอง	164
	ข้อบ่งชี้ที่นำไปสู่การฆ่าตัวตาย	164

ความมุ่งหมายและความเชื่อของบุคคลที่ต้องการฆ่าตัวตาย	166
ประเภทและระดับความรุนแรงของพฤติกรรมฆ่าตัวตาย	167
การประเมินความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย	170
บทสรุป	174
หน่วยที่ 2	183
บทที่ 4 การประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีในการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	185
บทนำ	187
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	188
1. ทฤษฎีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของเพปพลาว (Interpersonal Relation Theory)	189
2. ทฤษฎีการดูแลตนเองของโอเร็ม (Orem's Theory of Self-care)	192
3. ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Theory)	201
4. แนวคิดทฤษฎีเอื้ออาทรของวัตสัน	207
5. ทฤษฎีการดูแลของสแวนสัน (Swanson's Caring Theory)	213
กระบวนการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	216
1. การประเมินภาวะสุขภาพ (Assessment)	218
2. การวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing diagnosis)	222
3. การวางแผนการพยาบาล (Nursing care plan)	223
4. การปฏิบัติการพยาบาล (Nursing implementation)	225
5. การประเมินผลการพยาบาล (Nursing care evaluation)	226
การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ทฤษฎีการพยาบาล กับกระบวนการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช	227
บทสรุป	236
บทที่ 5 การพยาบาลบุคคลที่มีภาวะเศร้าโศกจากการสูญเสีย	243
บทนำ	245
แนวทางการดูแลช่วยเหลือบุคคลที่มีภาวะเศร้าโศกจากการสูญเสีย	247
บทบาทของพยาบาลในการป้องกันภาวะเศร้าโศกจากการสูญเสีย	253
การป้องกันระยะแรก (Primary prevention)	253
การป้องกันระยะที่สอง (Secondary prevention)	254
การป้องกันระยะที่ 3 (Tertiary prevention)	257

กระบวนการพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรังจากโรคหลอดเลือด	258
แนวทางการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อดูแลบุคคลที่ประสบภาวะสูญเสีย	267
บทสรุป	282
บทที่ 6 การพยาบาลผู้ป่วยโรคซึมเศร้า	289
บทนำ	291
แนวทางการบำบัดรักษาผู้ป่วยโรคซึมเศร้า	292
1. การบำบัดรักษาทางชีวภาพ	294
2. การบำบัดทางจิตสังคม	296
กระบวนการพยาบาลผู้ป่วยซึมเศร้า	309
ตัวอย่างแผนการพยาบาล	321
ตัวอย่างกรณีศึกษา	347
บทสรุป	356
บทที่ 7 การพยาบาลบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการทำร้ายตนเอง	
และทำอัตวินิบาตกรรม (การฆ่าตัวตาย)	365
บทนำ	367
หลักการป้องกันและช่วยเหลือบุคคลที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย	368
แนวทางการรักษาพยาบาลและช่วยเหลือบุคคลที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย	371
การช่วยเหลือบุคคลที่อยู่ในระยะวิกฤติ	372
การช่วยเหลือบุคคลในระยะยาว	373
แนวทางการประเมินบุคคลที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายและสภาพครอบครัว	374
การเสริมสร้างสมรรถนะครอบครัวเพื่อให้ความช่วยเหลือและป้องกันบุคคล	
ที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย	375
กระบวนการพยาบาลผู้ป่วยที่เสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย	378
ตัวอย่างกรณีศึกษา (ข้อมูลสมมติ)	404
บทสรุป	406
ภาคผนวก	413
ดัชนี	435
ประวัติผู้เขียน	443